

РЕШЕНИЕ

№ 7147

гр. София, 21.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав, в публично заседание на 12.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елена Попова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **8172** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 - 285 от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба, озаглавена като "жалба" от Е. Д. М., ЕГН [ЕГН], изтъпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затвора – С., срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 20 000 лв., претърпени в периода от 02.08.2022 г. до 02.09.2022 г., ведно със законната лихва.

В исковата молба се претендират вреди в резултат на това, че на 02.08.2022 служители на ГДИН изпратили подадена от М. жалба с № 5047/02.08.2022 до ВКП вместо до ВКС и така забавили развитието на жалбата, като по този начин го тормозили и той претърпял болки и страдания, безпокойство, ужас, страх, безизходица, безпомощност. В жалбата/искова молба са посочени равните основания според ищеца, а именно- чл.1, 3, 13, 14, 17 и 18 от ЕКЗПЧ, чл.2, 3, 4, 5, 6 и 18, 20 и 67 ДЕС и чл.1, 4, 20, 21, 41, 47, 51, 52, 53, 54 от ХОПЕС и чл.2,5, 7, 10, 26 от МПГПП на ООН.

В съдебно заседание, ищецът поддържа исковата претенция. Счита, че от събраните доказателства става ясно, че изпратената жалба № 5047/02.08.2022 г., адресирана до ВКС, не е била изпратена до ВКС. В тази връзка обръща внимание, че от приложения от адв. Ю. документ от прокуратурата е видно, че жалбата е изпратена на прокуратурата, която от своя страна му я е върнала. С горните аргументи, ищецът

сочи, че е налице нарушаване на правата му по чл. 47 от Хартата на ЕС, т.е. на ефективни правни средства за защита и чл. 13 от Конвенцията.

Представителят на СГП счита исковата претенция за неоснователна и недоказана. Сочи, че от представените по делото доказателства е видно, че процесната жалба е била запечатана в плик, като се установява, че адресата върху жалбата и този върху плика се разминават. В тази връзка отбелязва, че ГДИН е изпратил жалбата до посочения върху плика адресат. Счита, че е налице основанието на чл.5, ал.1 от ЗОДОВ.

Административен Съд С. - град, I отделение, 21-ви състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото писмени и гласни доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Между страните не е спорно, че Е. Д. М. се води на отчет в Затвора – [населено място], след постъпването му на 07.11.2018 г. /л.4/.

Видно от представения по делото заверен препис от „Регистър за молби, жалби, сигнали и заявления на лишените от свобода след резолюция“, започнат на 05.07.2022 г. от № 4477 /л.41-л.43/, на 02.08.2022 г. са регистрирани най-малко 5 броя жалби от Е. Д. М. от 5 група, адресирани до ВКС със следните номера: № 5045; № 5046; № 5047; № 5048 и № 5049.

От представения приемо-предавателен протокол на Затвора – [населено място] от 03.08.2022 г. /л.44/ е видно, че към ВКС са изпратени документи със следните номера: №5045/22 г., №5046/22 г., №5047/22 г., №5048/22 г. и №5053/22 г., отбелязани в т.12 от протокола. Протоколят е подписан от В. К. с отбелязване „дал“. Има положен подпис с отбелязване „приел“, върху който е поставен печат на Български пощи. Под подписите е направено ръкописно отбелязване на датата 03.08.2022 г.

С писмо, изх. № 11-01-295-1/07.04.2023 г. /л.69/, ЗА главен изпълнителен директор на „Български пощи“ ЕАД, информира АССГ по настоящото дело, че ГДИН има сключен договор с „Български пощи“ ЕАД за използване на предлаганите от дружеството услуги. Въз основа на цитирания договор, изпращането на пощенски пратки на възложителя, в т. ч. Затвора – [населено място], се осъществява чрез Софийска централна пощенска станция /СЦПС/ – писмовен салон. Посочено е, че след извършена проверка в СЦПС е установено, че „Приемо-предавателен протокол“ от 03.08.2022 г., за 22 пратки е оформен с положен подпис на служителя И. Г. – касиер в Писмовен салон към СЦПС.

В докладна записка, без номер, от 04.11.2022 г., изготвена от И. Д. – ИСДВР – 5-та група /л.45/ е посочено, че съгласно чл.75, ал.3 от ППЗИНЗС, писмата на и до лишените от свобода се изпращат и получават от инспектор по социални дейности и възпитателна работа. Посочено е, че пликът се разпечатва и запечатва по начин, който да убеди служителя, че не съдържа неразрешени вещи. Отбелязано е, че съгласно чл.75, ал.2 от ППЗИНЗС, съдържанието на кореспонденцията не подлежи на проверка. На следващо място се сочи, че кореспонденцията на лишените от свобода и задържаните лица до институциите се предава на инспектор „Социална дейност и възпитателна работа“ в деловодството на затвора – [населено място]. Посочено е, че инспектор „Социална дейност и възпитателна работа“ не участва в разпределянето и изпращането на кореспонденцията.

По делото е представено удостоверение, изх. № 9349/2022 г. от 01.08.2023 г. от ВКП на РБ /л.102 – гръб/, адресирано до адв. Ю., в уверение на това, че прокурор С. при

ВКП, с негово писмо от 19.08.2022 г., изпратил четири жалби, включително и жалба № 5047/02.08.2022 г. на ВКС. В допълнение е посочено, че по жалба № 5047/02.08.2022 г. по описа на ГДИН няма произнасяне от ВКП, тъй като последната не е неин адресат.

По делото е разпитан свидетелят Е. Д. П..

Разпитан, свидетелят разказва, че познава Е. М. от месец декември 2013 г., а през 2022 г. бил с него в затвора. Спомня си, че по това време М. се ядосвал и бил много разстроен във връзка с жалби, които изпращал до много институции. Уточнява, че бил разстроен от погрешно изпратени на жалба до неправилна институция, но не можел да си спомни дали до ВКС или до ВКП била адресирана. Спомня си, че ищецът му споделял, че има големи правни очаквания от институциите, но с тези неразбории не само с конкретната жалба, но и по други дела, започнал да има проблеми на психическа основа. Разказва, че ищецът му споделил, че ГДИН изпраща жалбите му до други адресати, от което изпитвал безнадеждност, страх, получавал паник-атаки. Спомня си, че ищецът му споделил, че във връзка с допуснатите грешки от правната система спрямо него, не искал да се храни, не можел да спи и иска да приключи с живота си. Спомня си, че М. му споделил, че чувствал отчаяние, заради това, че жалбата му не се движи по реда, защото ГДИН я е изпратила до друг адресат, поради което се стигало до бавно правосъдие.

Съдът ще се произнесе по свидетелските показания в мотивите си.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в периода от 02.08.2022 г. до 02.09.2022 г., през който е излежавал присъда лишаване от свобода в Затвора С., е претърпял неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразни действия на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", което е юридическо лице към Министерство на правосъдието, с териториални структури, включващи затворите - чл.12, ал.3 ЗИНЗС.

Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл.205 АПК вр. с чл.285, ал.1 от ЗИНЗС – Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" – юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите.

Материалноправната уредба на твърдяното право се съдържа в чл.284, ал. 1 ЗИНЗС, който предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3. Разпоредбата на чл.3 поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица.

Основателността на предявения иск предполага установяване на наличие на следните материалноправни предпоставки: 1) акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл.3 от ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението; 3) неимуществената вреда се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл.284, ал.5 от ЗИНЗС.

В чл. 3, ал. 1 ЗИНЗС се съдържа забрана осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според втората алинея за нарушение на ал.1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване

на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждаат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Изброяването е неизчерпателно.

Отговорността на държавата за причинените вреди по чл.284, ал.1 от ЗИНЗС е обективна и освобождава ищеца от тежестта да доказва вина на конкретно длъжностно лице. Обективният неин характер означава още, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са виновно причинени.

Предмет на разглежданата искова претенция е обезщетяване на претърпени от Е. М. неимуществени вреди – тормоз, болки и страдания, безпокойство, ужас, страх, чувство на безизходица, безпомощност, като последица от проявните форми на нарушение на чл.3 от ЗИНЗС вр. с чл.3 КЗПЧОС, вследствие на неправомерни действия от страна на ответника, с които адресираната от ищеца жалба с № 5047/02.08.2022 г. до ВКС била изпратена погрешно до ВКП, което забавило развитието на жалбата.

В чл.3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи е прокламирано, че никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение. По отношение на лицата, изтърпяващи наказание за извършени углавни престъпления, във вътрешното законодателство на страната това основно право е регламентирано с нормата на чл.3, ал.1 от ЗИНЗС, предвиждаща че осъдените не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отношение. На това право на лишените от свобода съответства насрещното административно задължение, при изпълнение на наказанията да бъдат осигурени условия, обезпечаващи поддържането на физическото и психическото здраве и зачитане на правата и достойнството им (чл.2, т.3 от ЗИНЗС). „Нечовешкото“ или „унижаващо“ отношение предполага страдание или унижение, достигащи отвъд неизбежния елемент на страдание и унижение, свързан с дадена форма на легитимно третиране или наказание. Мерките за лишаване от свобода, според ЕСПЧ, могат често да съдържат такъв елемент, като държавата трябва да осигури на лишеното от свобода лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката да не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането.

От събраните по делото писмени и гласни доказателства не се установи по категоричен начин през процесния период служители на ответника да са адресирали жалби на ищеца, включително и процесната, до друг адресат. Напротив, видно от „Регистър за молби, жалби, сигнали и заявления на лишените от свобода след резолюция“, на 02.08.2022 г. са регистрирани най-малко 5 броя жалби от Е. Д. М., адресирани до ВКС, сред които и процесната № 5047/22 г. Това обстоятелство се потвърждава и от приложения по делото приемо-предавателен протокол от 03.08.2022 г., с който жалбите са предадени на служител на „Български пощи“ ЕАД, по силата на сключен между страните договор /арг. писмо с изх. № 11-01-295-1/07.04.2023 г. от ЗА

главен изпълнителен директор на „Български пощи“ ЕАД/. Видно от същия, процесната жалба е посочена в т. 12 с посочен адресат ВКС.

Действително, от представеното по делото удостоверение, изх. № 9349/2022 г. от 01.08.2023 г. от ВКП на РБ /л.102 – гръб/, адресирано до адв. Ю., е видно, че прокурор С. с писмо от 19.08.2022 г. е изпратил четири жалби, включително и жалба № 5047/02.08.2022 г. на ВКС, но от същото е видно също, че жалбата е била правилно адресирана до ВКС, но грешно изпратена на ВКП. Горното установяване се подкрепя от всички, събрани по делото, писмени доказателства. Ето защо, настоящият съдебен състав счита, че процесната жалба е придвижена правилно от служителите на ответника до „Български пощи“ ЕАД, като по делото не е установено, а и е извън неговия предмет защо жалбата е изпратена от „Български пощи“ ЕАД на ВКП.

За пълнота, видно от приложеното по делото удостоверение от ВКП, жалбата е била препратена на ВКС на 19.08.2022 г., противно на твърденията ищеца в о.с.з. от 12.10.2023 г., според които същата му била върната. Горното установяване не кореспондира и с твърденията за забавяне и бавно правосъдие, от които ищецът твърди, че изпитал вреди. По горните аргументи, съдът счита, че свидетелските показания не кореспондират със събраните по делото писмени доказателства и са неотносими към конкретния случай, поради което не ги кредитира.

От всичко изложено, съдът достига до извод за недоказаност е твърдението за претърпени от ищеца неимуществени вреди, вследствие на реализирани неправомерни действия от страна на ответника, с които адресираната от ищеца жалба с № 5047/02.08.2022 г. до ВКС била изпратена погрешно до ВКП, което забавило нейното развитие. Действително, съгласно чл. 284, ал.5 от ЗИНЗС настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното, но единствено при наличието на нарушение на някоя от посочените в чл.3 от ЗИНЗС хипотези, каквото в случая не бе установено въз основа на приетите по делото писмени доказателства.

По гореизложените съображения съдът приема, че в случая не е установено твърдяното незаконосъобразно действие на ответника, поради което и искът за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 20 000 лв., поради неправомерни действия на ответника, изразяващи се в насочване на адресираната от ищеца жалба с № 5047/02.08.2022 г. до ВКС погрешно до ВКП, в периода от 02.08.2022 г. до 02.09.2022 г., следва да се отхвърли като неоснователен.

Съгласно чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, когато искът бъде отхвърлен изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. От анализа на цитираната норма следва извод, че в производството по чл. 284 и сл. от ЗИНЗС, в хипотезата на изцяло отхвърлен иск, ищецът дължи разноските, свързани с производството - за държавни такси, експертизи и т. н., но не и за адвокатски и юрисконсултски възнаграждения. Ето защо на искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователно.

Воден от горното Административен съд София – град, I-во отделение, 21-ви състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ молбата, озаглавена като "жалба" от Е. Д. М., ЕГН [ЕГН], изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затвора – С., срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 20 000 лв., претърпени в периода от 02.08.2022 г. до 02.09.2022 г.,

ведно със законната лихва.

Решението може да бъде обжалвано пред тричленен състав на Административен съд София – град, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: